

Toelichting op de balans

(De in de tabellen opgenomen bedragen zijn in duizendtallen)

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa	31-12-2022	Investering	des- investering	bijdragen derden	(extra) afschrijving	afwaardering	31-12-2023
Gronden en terreinen							
Economisch nut	6.892	108			88		6.912
Economisch nut, waarvoor heffing	50				8		42
Gronden uitgegeven in erfpacht	-						-
Woonruimten	-						-
Bedrijfsgebouwen							
Economisch nut	18.086	1			827		17.260
Economisch nut, waarvoor heffing	87				4		83
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken							
Economisch nut	3.867	581			146		4.302
Economisch nut, waarvoor heffing	7.307	435			373		7.369
Maatschappelijk nut	9.483	493			423		9.553
Vervoermiddelen	557	217			207		567
Machines, apparaten en installaties	234	110			74		270
Overige materiële activa							
Economisch nut	1.607	306			272		1.641
Economisch nut, waarvoor heffing	1.824	84			233		1.675
Maatschappelijk nut	-						-
	49.994	2.335	-	-	2.655	-	49.674

Op de materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven. Over gronden wordt niet afgeschreven. Hiervan zijn per 31 december 2023 geen gronden en terreinen in erfpacht uitgegeven. "Nog niet in exploitatie genomen gronden" worden verantwoord onder materiële vaste activa. Dit geldt voor het Bestemmingsplan Reinierpolder I, fase 2 dat eind 2023 met een boekwaarde van € 284.000 en voor de aankoop en gesloopte vml kruisgebouw aan de Ravelijnstraat met een boekwaarde van € 239.000 die beiden zijn verantwoord onder "Gronden en terreinen". Tot de belangrijkste investeringen (> € 50.000) behoorden:

- Ruimtelijke plannen Kruisland € 71.000;
- Toegangspad sportpark vv Steenberg € 102.000;
- Kwaliteitsimpuls Stadspark Steenberg € 435.000;
- Investeringen riolering 2023 € 435.000;
- Investeringen in wegen, bruggen ed, openbare verlichting € 439.000;
- Auto handhaving € 50.000;
- Beveiliging gemeentelijke accommodaties € 52.000;

- Led- en noodverlichting sporthal 't Cromwiel € 67.000;
- Led- en noodverlichting sporthal de Buitelstee € 78.000;
- Milieuparkjes bovengronds => ondergronds € 69.000.

Financiële vaste activa	31-12-2022	vermeerdering	vermindering	aflossing	31-12-2023
Overige leningen	311	325	14		622
Kapitaalverstrekking SVN (Startersleningen)	2.685	141			2.826
Idem (duurzaamheidsleningen)	1.204	398			1.602
Totaal leningen	4.202	864	14	-	5.051
Aandelen	135	162			297
Overige uitzettingen > 1 jaar	74	206			280
	4.411	1.232	14	-	5.628

In 2023 is aan de TV Steenberg en een geldlening, ad € 325.000, verstrekt voor de aanleg van padelbanen.

De kapitaalverstrekking SVN betreft de via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting verstrekte geldleningen, waarvan hieronder een meer gedetailleerd overzicht is opgenomen.

SVN lening	uitstaande leningen per 31-12-2022		verstrekking	aflossingen	mutatie rek.crt.	uitstaande leningen per 31-12-2023	
	bedrag	aantal				bedrag	aantal
Startersleningen	2.109	143	1.051	320		2.840	168
Duurzaamheids-/ stimuleringsleningen	1.294	175	642	205		1.731	213
Totaal uitstaande leningen	3.403					4.571	
Rekeningcourant Svn Startersleningen	576				-590	-14	
Idem Duurzaamheids-/ stimuleringsleningen	-90				-39	-129	
	3.889		1.693	525	-629	4.428	

Het uitstaande bedrag van de uitstaande startersleningen bedraagt per 31 december 2023 € 2.840.000. Voor duurzaamheidsleningen is dit € 1.731.000. Het gemiddeld uitstaand bedrag per starterslening betreft € 16.900. Voor de uitstaande duurzaamheids-/ stimuleringsleningen is dat gemiddeld € 8.100. De onder rekeningcourant genoemde bedragen betreffen de per 31 december 2023 beschikbare bedragen voor verstrekking van geldleningen.

Aandelen

Aan het einde van 2023 is het aandelenbezit met € 162.500 toegenomen ten opzichte van het aandelenbezit aan het einde van het vorige jaar, en dit ziet er als volgt uit:

:

- Aandelen BNG (11.583) € 26.300
- Aandelen Rewin € 4.100
- Aandelen Brabant Water (33.862) € 104.400
- Aandelen Saver (1.300) € 162.500

De overige uitzettingen langer dan 1 jaar betreft een 8-tal kredietverstrekkingen aan personen voor aankoop van standplaatsen op diverse woonwagenlocaties.

Flottende activa

Voorraden	31-12-2023	31-12-2022
<i>Onderhanden werk</i>		
Bouwgronden in exploitatie	-8.106	-8.735
Voorziening verliezen grondexploitatie	-381	-456
<i>Gereed product en handelsgoederen</i>		
Voorraden bevolking	4	5
	-8.483	-9.186

Onderhanden werk betreft de plannen waarbij de gemeente Steenberg een actieve grondpolitiek voert. De plannen waarbij de gemeente Steenberg een actieve grondbeleid voert en die door de raad is vastgesteld betreffen de volgende bouwgronden in exploitatie:

Onderhanden werk	Boekwaarde per 31-12-2022	Herclassificatie	Investerings en overige vermeerderingen	Opbrengsten (verminderingen)	(Tussentijdse) verlies/winstneming	Boekwaarde per 31-12-2023
<i>Bouwgronden in exploitatie:</i>						
<i>Buiten de Veste</i>	-6.557		453	382	-	-6.487
<i>De Pinas</i>	-200		142	-	41	-16
<i>Uitbreiding Reinierpolder 1</i>	-2.132		-1	-	517	-1.616
<i>Centrumplan Welberg</i>	153		29	170	-	13
Totaal Onderhandenwerk	-8.735	-	623	552	558	-8.106

Een gedetailleerd overzicht van het verloop van de gronden in exploitatie luidt als volgt:

Complexen in exploitatie	Totaal geïnvesteerd	Totaal verkocht	(Tussentijdse) verlies/winstneming	Boekwaarde 1-1-2024	Nog te investeren	% van tot.geïnvesteerd	Nog te verkopen	% van totaal te verkopen	Resultaat op netto contante waarde	Verwacht resultaat pos. (=)/ neg. (=+)
<i>Buiten de Veste</i>	7.996	14.483	-	-6.487	16.843	68%	10.488	42%	-119	-132
<i>De Pinas (voorheen Oostgroeneweg)</i>	6.266	5.220	-1.062	-16	1.212	16%	1.212	19%	-13	-14
<i>Reinierpolder I (uitbreiding)</i>	2.786	5.043	642	-1.616	1.307	32%	-	0%	-298	-304
<i>Centrumplan Welberg</i>	1.524	1.511		13	368	19%	-	0%	373	381
Totaal	18.572	26.257	-420	-8.106	19.729		11.699		-58	-70

Bij de bovenstaande gronden in exploitatie gelden de onderstaande parameters:

- Bij de kosten is er rekening gehouden met een stijging (inflatie) van
 - Buiten de Veste 3% in 2024 en 2% vanaf 2025;
 - De Pinas 3% in 2024 en 2% vanaf 2025;
 - Reinierpolder 2,5% in 2024;
 - Centrum Welberg 3% in 2024.
- Bij de opbrengsten is er rekening gehouden met de volgende prijsstijgingen:
 - Buiten de Veste van 2024 tot en met 2027 1% per jaar;
 - De Pinas 2,5% in 2024, 1,5% in 2025 en 2026, 2% in 2027;

- Reinierpolder, niet van toepassing, alle gronden zijn verkocht en deze exploitatie wordt in 2024 naar verwachting afgesloten;
 - Centrum Welberg, niet van toepassing, alle gronden zijn verkocht en deze exploitatie wordt in 2024 naar verwachting afgesloten.
3. Er wordt 1,0% rente toegerekend, omdat de gemeente haar investeringen niet meer volledig uit het eigen vermogen dekt en daarvoor vanaf 2022 ook vreemd vermogen nodig heeft.
4. Er wordt rekening gehouden met een disconteringsvoet van 2% conform de BBV-voorschriften (Besluit Begroting en Verantwoording). Dit is nodig om het saldo van een grondexploitatie bij het einde van een exploitatietermijn te kunnen omrekenen naar een de waarde van nu (netto contante waarde).

Voor een nadere toelichting op de diverse complexen wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Uitzettingen (rentetypische looptijd één jaar of minder)	31-12-2023	31-12-2022
Belastingdebiteuren	852	931
Debiteuren sociale zaken	1.236	1.330
Overige debiteuren	5.075	5.962
Voorziening dubieuze debiteuren incl. debiteuren soza	-786	-786
Rekening-courantverhouding met het rijk:		
Schatkistbankieren	22.845	11.466
Totaal	29.222	18.903
<i>Waarvan vorderingen op openbare lichamen</i>	<i>4.458</i>	<i>5.298</i>

Van de belastingdebiteuren stond begin maart 2024 nog € 690.000 open. Hiervan had € 169.000 betrekking op de belastingjaren 2018 t/m 2021, € 248.000 op belastingjaar 2022 en € 273.000 op belastingjaar 2023.

Van het openstaande saldo van de debiteuren sociale zaken was medio maart 2023 € 1.214.000 nog te ontvangen. van het openstaand saldo van overige debiteuren was begin maart 2024 € 4.596.000 nog te ontvangen. Dit betreft onder andere de vordering de Belastingdienst voor BTW CompensatieBelasting € 4.304.000,- (uitbetaling in juli 2024).

Van de openstaande bedragen wordt € 786.000 als dubieus aangemerkt. Hiervan heeft € 464.000 betrekking op debiteuren sociale zaken, € 295.000 op belastingdebiteuren en € 27.000 op de overige debiteuren. Voor deze dubieuze debiteuren zijn voorzieningen gevormd. Hieronder volgt een overzicht van het verloop van de voorziening (exclusief de voorziening dubieuze debiteuren soza) over de afgelopen 5 jaar:

Voorziening dubieuze debiteuren	2019	2020	2021	2022	2023
Stand per 1-1	377.970	285.763	357.749	433.780	322.270
afgeboekte vorderingen niet-belasting debiteuren	-	-	34.210	28.941	
afgeboekte vorderingen belasting debiteuren	208.049	-		148.314	3.374
Toevoeging voorziening dubieuze debiteuren	115.842	71.986	110.241	65.745	2.226
stand per 31-12	285.763	357.749	433.780	322.270	321.122

Bij het opstellen van de jaarrekening worden de dan openstaande vorderingen beoordeeld op hun inbaarheid en vindt een eventuele mutatie van de voorziening dubieuze debiteuren plaats. Voor de debiteuren soza gebeurt dat door de Intergemeentelijke Sociale Dienst.

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2022
Rabobank	534	72
Rabo belastingen	16	20
BNG	195	195
BNG belastingen	5	5
Kas	-	1
Kruisposten		(1)
	750	292

Bij de BNG en de Rabo heeft de gemeente een kredietfaciliteit van respectievelijk € 1 mln en € 0,5 mln.

Schatkistbankieren/drempelbedrag

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. De gelden mogen niet buiten de schatkist worden weggezet. Wel mogen decentrale overheden overtollige middelen aan elkaar uitlenen, zolang er geen sprake is van een toezichtrelatie, om zodoende een beter rendement te halen dan bij de schatkist. De schatkist biedt geen leen- of roodstandfaciliteiten aan. Deelname van decentrale overheden aan het schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector, waardoor de externe financieringsbehoefte van het rijk minder wordt. Dit vertaalt zich in een lagere staatsschuld. Voor gemeenten geldt een doelmatigheidsdrempel van het begrotingstotaal. Op grond van artikel 52c van het wijzigingsbesluit BBV is het verplicht om een toelichting over het schatkistbankieren op te nemen.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2023					
(1)	Drempelbedrag	1.411			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	221	302	292	338
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.189	1.109	1.119	1.073
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
[1] Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	70.543			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	70.543			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1.411			
[2] Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
Kwartaal 1					
Kwartaal 2					
Kwartaal 3					
Kwartaal 4					
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	19.935	27.470	26.883	31.050
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	221	302	292	338

Overlopende activa	31-12-2023	31-12-2022
Vorderingen faciliterend grondbeleid	38	8
Vooruitbetaalde bedragen	661	171
Nog te ontvangen bedragen	786	1.833
	1.485	2.012

De plannen waarbij de gemeente Steenbergem zelf geen actief grondbeleid voert maar waarbij het initiatief bij een andere marktpartij ligt (ABA overeenkomsten) en die niet door de raad zijn vastgesteld worden, als het om vorderingen gaan opgenomen onder de overlopende activa. Er zijn de volgende vorderingen met betrekking tot faciliterend grondbeleid plannen:

Vorderingen faciliterend grondbeleid	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2022
Overeenkomsten:		
Plan Beltmolen Nieuw-Vossemeer	22	
Plan Olmentuin Steenberg	4	
Project Westhavendijk	12	8
Totaal vorderingen faciliterend grondbeleid	38	8

De "Vooruitbetaalde bedragen" betreft met name de vooruitbetaalde subsidie 2024/2025, ad € 455.700,-, aan de stichting Bibliotheek West-Brabant.

De "Nog te ontvangen bedragen" betreft de inmiddels ontvangen rentebate over het 4e kwartaal 2023 van onze uitstaande overtollige liquide middelen bij schatkistbankieren ad € 244.000 en diverse opgenomen vorderingen op openbare lichamen, waaronder de gemeente Roosendaal € 290.000 eindafrekening jeugdzorgplus en het Ministerie van Justitie & Veiligheid € 82.000 bijdrage bekostiging regeling opvang ontheemden.

Passiva

Eigen vermogen

Reserves	31-12-2023	31-12-2022
Algemene reserve	9.648	8.694
Reserve Transitie Organisatie	-	377
Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling (RO)	179	168
Reserve Economische ontwikkeling	3.036	2.278
Reserve Beheer openbare ruimte	6.712	6.956
Bestemmingsreserve overig	9.751	10.963
Totaal	29.326	29.436

In onderstaande overzichten wordt per reserve het verloop in 2023 opgenomen.

Algemene reserve	Saldo 31-12-2022	Resultaat- bestemming	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	6.043	1.195		547	6.691
Risico reserve	2.387		509		2.896
Onderzoeksbudget raad	10				10
Res. overhev. budgetten	-		838	838	-
Reserve covid- en energiecrisisfonds	254			203	51
Totaal	8.695	1.195	1.347	1.588	9.648

In 2023 is het voordelig resultaat 2022 ad € 2.592.000 met het raadsbesluit van 4 juli 2023 betreffende de vaststelling van de jaarstukken 2022 als volgt bestemd:

- € 375.000 toegevoegen aan de reserve economische ontwikkeling;
- € 838.000 toegevoegen aan de reserve overheveling budgetten;
- € 182.000 toegevoegen aan de voorziening onderhoud gebouwen/sportparken;
- € 1.195.000 toegevoegen aan de algemene reserve.

Aan de algemene reserve is in 2023 totaal € 547.000 onttrokken. Dit betrof de volgende onttrekkingen > € 25.000:

- Aanvulling risicoreserve € 509.000;
- Entrees en Rotondes € 29.000.

Niet alle zaken waarvoor door de raad middelen vanuit de algemene reserve beschikbaar zijn gesteld zijn (helemaal) gerealiseerd. Ook zijn middelen beschikbaar gesteld voor zaken waarvan de uitvoering in latere jaren ligt. Een overzicht van deze op de algemene reserve drukkende verplichtingen luidt als volgt:

- Integraal huisvestingsplan € 15.000;
- Expeditie Nassau € 93.000;
- Canon van Steenberghe € 21.000;
- Kunstwerken per kern € 13.000;
- Sport en beweegtuinten € 90.000;
- Speelterrinen en -toestellen € 31.000;
- Onderzoek energieneutraal gem. gebouwen € 76.000;

- Centrumhaven Dinteloord € 50.000;
- Implementatie omgevingswet € 81.000.

Het totaal van de bovenstaande verplichtingen is € 470.000. In de meerjarenbegroting van 2024-2027 is besloten om in 2025 in elke kern een watertappunt te plaatsen en operationeel te maken, waarvoor € 30.000 wordt onttrokken uit de algemene reserve. Op 31 december 2023 bedraagt de netto vrije ruimte in de algemene reserve € 6.191.000.

Risicoreserve

Deze reserve heeft als bestemming het opvangen van financiële tegenvallers zonder dat het beleid van de gemeente moet worden aangepast. Op basis van de berekening bij de begroting 2023 is € 509.000 aan de risicoreserve toegevoegd. Uit de laatste actualisatie van de risico's, gedaan bij het opmaken van de begroting 2024, was er geen noodzaak om de risicoreserve nader te verhogen. De reserve inclusief het vrije gedeelte van de Algemene Reserve komen uit boven de ondergrens van 1,0 en zelfs boven de 1,4. In de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheer is een meer uitgebreide toelichting opgenomen over de totstandkoming van deze reserve en de risico's die hieruit eventueel moeten worden gedekt.

Onderzoeksbudget gemeenteraad

Om niet een structureel beslag te leggen op de budgettaire ruimte van de begroting is voor eventuele inhuur van expertise door de gemeenteraad een reserve gevormd. Jaarlijks zal bekeken worden of en voor hoeveel over deze reserve is beschikt en indien nodig ten laste van de algemene reserve weer wordt aangevuld tot € 10.000.

Reserve overheveling budgetten

In de budgetregeling is opgenomen dat onder bepaalde voorwaarden budgetten mogen worden overgeheveld naar het volgend jaar. In praktische zin wordt voor deze budgetten een bestemmingsreserve gevormd. Per 31 december 2023 zijn geen bedragen ter overheveling opgenomen.

Reserve covid- en energiecrisisfondsen

De jaren 2020/2021 waren de jaren van de coronacrisis. Op 2 april 2020 is er door de raad ingestemd met het vormen van een steunfonds Coronacrisis van € 1 miljoen ten laste van de Algemene Reserve. Tijdens de besluitvormende vergadering van 26 januari 2023 heeft de raad besloten om de reserve COVID-19 (steunfonds) om te zetten naar een reserve covid- en energiecrisisfondsen. Met deze omzetting is de eindstand van de reserve COVID-19 (steunfonds) gelijk aan de beginstand van de reserve covid- en energiecrisisfondsen. In 2023 is € 203.000 voor diverse ondersteuningspakketten beschikbaar gesteld.

Reserve Transitie Organisatie

Reserve Transitie Organisatie	Saldo 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking / resultaatbestem	Saldo 31-12-2023
Reserve Transitie Organisatie	377		377	-
Totaal	377	-	377	-

Bij de tussenrapportage 2019 is een bestemmingsreserve Transitie Organisatie van € 2.261.000 gevormd voor de periode tot en met het jaar 2023. De reserve is onder meer bedoeld voor het strategisch personeelsbeleid, een vitaliteitsregeling optimaliseren, digitaliseren van processen en het oplossen van knelpunten. De in 2023 gemaakte kosten, ad € 370.000, zijn onttrokken. Het hierna resterend bedrag is vrijgevallen.

Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling (RO)	Saldo 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking/ vrijval	Saldo 31-12-2023
Reserve ruimtelijke ontwikkeling	168	11		179
Totaal	168	11	-	179

In 2023 is € 11.000 toegevoegd aan bovenstaande reserve. Dit betrof de in de anterieure overeenkomst opgenomen bijdrage ruimtelijke ontwikkeling voor de ontwikkeling van een appartementencomplex aan de Westerstraat te Dinteloord.

Reserve Economische ontwikkeling	Saldo 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2023
Res.ruimtelijke ontwikkeling AFCNP/natuur	1.684	345		2.029
Res.ruimtelijke ontwikkeling AFCNP/bovenwijken	594	413		1.007
Totaal	2.278	758	-	3.036

In 2023 zijn zowel de ontvangen provinciale bijdragen in 2022 (toegevoegd via resultaatbestemming) als de ontvangen provinciale bijdragen in 2023 aan de reserves toegevoegd.

Reserve Beheer openbare ruimte (BOR)	Saldo 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Saldo 31-12-2023
Res.openbare ruimte	873				873
Res.vervanging openbaar groen	93				93
Bestemmingsreserve GVVP	260				260
<i>Best.res.ter dekking van afschrijvingslasten:</i>					
Dekk.res.dorpspln NV *	88		4		84
Dekk.res.ecologische verbindingzones *	700				700
Dekk.res.groot onderhoud havenkanaal Dinteloord *	660		30		630
Herinrichting N259 *	2.552		141		2.411
Dekk.reserve centrumhaven Dinteloord *	616		28		588
Dekkingsreserve Herinrichting Haven de Heen *	206		5		201
Dekkingsreserve vervanging brug *	115		5		110
Dekkingsreserve verzwaren 3 asfaltwegen *	267		12		255
Dekkingsreserve Civiele Kunstwerken *	526		19		507
Totaal	6.956	-	244	-	6.712

Reserve openbare ruimte

In 2023 zijn er geen mutaties in deze reserve geweest.

Reserve vervanging openbaar groen

Het saldo per 31 december 2022 is een cumulatie van in voorgaande jaren niet bestede bedragen. Vanaf 2021 worden in dit kader geen budgetten meer beschikbaar gesteld maar komen middelen beschikbaar in de vorm van investeringskredieten. In 2023 zijn geen kosten gemaakt die door deze reserve zouden worden gedekt.

Bestemmingsreserve GVVP (Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan)

Ten laste van de reserve openbare ruimte is een reserve gevormd voor de dekking van de Incidentele exploitatielasten over de periode 2021-2025. In 2023 zijn geen uitgaven gedaan die ten laste van deze reserve moeten worden gebracht.

Dekkingsreserves*

Dit betreft bestemmingsreserves specifiek gevormd voor dekking van de afschrijvingslasten van de gelijknamige investeringen.

Bestemmingsreserve Overig	Saldo 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2023
Res.begr.pl Steenbergseweg	348			348
Nog te besteden overheidsbijdragen	48			48
Kleedlokalen buitensportaccommodaties	115	1		116
Res. Begraafplaats Zuideinde	4			4
Reserve BTW-compensatiefonds	56		8	48
Reserve reclamebelasting	1		1	-
Reserve Bomenfonds	22			22
Reserve onderhoud gebouwen	172		172	-
Reserve onderhoud sportparken	499		499	-
<i>Best.res.ter dekking van afschrijvingslasten:</i>				
Res gemeenschapshuis Dinteloord *	495		23	472
Reserve vernieuwbouw 't Cromwiel/culturele zaal *	935		45	890
Reserve huisvesting *	4.955		208	4.747
Res herinrichting bibliotheek *	72		12	60
Res.sportpark Noordlangeweg Dinteloord *	1.183		63	1.120
Res.div. kredieten investeringstaat 2009 *	121		11	110
Renovatie jachthaven/havenkantoor *	1.355		69	1.286
Huisvesting consultatiebureau Steenbergen *	46		3	43
Res.kunstgrasveld vv Steenbergen *	125		27	98
Res.kunstgrasveld vv NVS *	136		24	112
Res.kunstgrasveld sc Kruisland *	153		27	126
Res. Renovatie Vraagwijzer *	32		10	22
Dekk.res.camerabeveil.centrum *	7		1	6
Dekk.res.toplaag atletiekbaan Steenbergen *	85		10	75
Totaal	10.963	1	1.213	9.751

Begraafplaats Steenbergseweg en Zuideinde

Deze reserves dienen ter vergoeding van (toekomstige) onderhouds- en/of sluitingkosten van betreffende begraafplaatsen.

Nog te besteden rijksbijdragen

Deze reserve betreft van het rijk ontvangen middelen waaraan niet direct een bestedingsverplichting is verbonden. Om deze voor het doel waarvoor zij zijn ontvangen beschikbaar te houden, worden niet bestede middelen, voor latere besteding, aan deze reserve toegevoegd. Onderstaand is het verloop van deze reserve per ontvangen rijksbijdrage opgenomen. In 2023 zijn er geen mutaties geweest.

Omschrijving	Saldo 31-12-2022	Ontvangen bedrag	Besteding	Saldo 31-12-2023
Middelen voorschoolse voorziening peuterspeelzaal	25	-	-	25
Middelen uitvoeringskosten inburgering	10	-	-	10
Middelen verbeterde toegang peuterspeelzalen	13	-	-	13
Totaal	48	-	-	48

Kleedlokalen buitensportaccommodaties

Bij de privatisering van de kleedlokalen wordt per vereniging een bedrag beschikbaar gesteld voor een kwaliteitsverbetering aan deze lokalen. Om in aanmerking te komen voor de tegemoetkoming van 50% dient de vereniging een renovatieplan met begroting in te dienen. Een overzicht van de beschikbare bedragen naar vereniging per 31 december 2023 luidt als volgt:

- VV NVS € 94.300;
- VV Prinsenland € 10.800;
- SV Diomedon € 11.000;

BTW-compensatiefonds

Vanwege de invoering van het BTW compensatiefonds is de gemeente gekort op de algemene uitkering. Vanwege de activa problematiek heeft de regering de korting een jaar later in laten gaan en is met dit bedrag een dekkingsreserve gevormd. Jaarlijks wordt ter compensatie van de activa problematiek over deze reserve beschikt. De onttrekking in 2023 bedraagt € 8.000.

Reserve bomenfonds

Deze reserve is gevormd uit diverse, in voorgaande jaren ontvangen, financiële bijdragen voor de herplant van bomen. In 2023 zijn er geen mutaties in deze reserve geweest.

Reserve onderhoud gebouwen en sportparken

De reserves zijn in 2023 omgezet naar één voorziening.

*Reserves ter dekking kapitaallasten (reserves met *)*

Deze reserves zijn/worden gevormd om de uit de bijbehorende investeringen voortvloeiende afschrijvingslasten geheel of gedeeltelijk te dekken.

Voorzeningen

Het verloop van de voorzieningen in 2023 luidt als volgt:

Voorzeningen	31-12-2022	Dotatie	Besteding	Verminderingen	31-12-2023
<i>Voorzeningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>					
- Pensioenaanspraken wethouders	2.333	64		76	2.321
- Wachtgeldaanspraken voormalige wethouders	480			200	280
- Voorziening spaarverlof personeel	204	247			451
<i>Egalisatievoorzieningen</i>					
- Fonds onderhoud wegen	10.968	1.684	1.607		11.045
- Fonds onderhoud kunstwerken	498	13	182		329
- Onderhoud openbare verlichting	1.270	1	75		1.196
- Baggeren	678	84			762
- Onderhoud gebouwen/sportparken		976	185		791
<i>Voorzeningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.</i>					
- Egalisatie afval	787	320			1.107
- Rioolonderhoud	1.469			302	1.167
	18.686	3.389	2.049	578	19.448

Pensioenfondsen wethouders

De pensioenaanspraken van (ex-) wethouders worden gedekt door de gevormde voorziening. Het saldo is in overeenstemming gebracht met de per 31 december 2023 gemaakte actuariële waardeberekeningen. Hieruit bleek dat aan het fonds een gering bedrag van € 64.000,- moest worden toegevoegd. Daarnaast is er een bedrag van € 76.000 aan uitgekeerde pensioengelden ten laste van de voorziening gebracht.

Wachtgeldaanspraken voormalig wethouders

Voor wethouders die na de gemeenteraadsverkiezingen van 2023 niet zijn teruggekeerd in deze functie, bestaat een wachtgeldverplichting die afhangt van het aantal "dienstjaren". De wachtgeldverplichting loopt tot en met augustus 2025. In 2023 zijn de uitgekeerde wachtgelden ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening spaarverlof personeel

Dit betreft de voorziening Spaarverlof personeel. Per 1 januari 2022 dient een verplichting te worden opgenomen voor de nog niet opgenomen bovenwettelijke verlofuren. Voor 2023 zijn deze berekend op € 451.318 en wordt er € 247.035 toegevoegd aan de voorziening.

Fonds onderhoud wegen/civiele kunstwerken en openbare verlichting

In 2022 is het beheerplan wegen/civiele kunstwerken en openbare verlichting geactualiseerd. Bij het beheerplan wegen is ervoor gekozen om alle wegen op basisniveau en centrawegen op een hoger niveau te brengen. Om het beheersysteem up-to-date te houden wordt gewerkt met een jaar- en een meerjarenplan volgens een gebiedsgerichte aanpak. In 2023 is er € 1.684.000 toegevoegd aan de voorziening. Daartegenover is een bedrag van € 1.278.000 aan de voorziening onderhoud wegen onttrokken voor gemaakte onderhoudskosten. Aan de voorziening onderhoud openbare verlichting is € 1.000 toegevoegd en € 75.000 onttrokken voor gemaakte kosten..

In beheerplan civiele kunstwerken is er gekozen om alle nodige inspectie- en herstelwerkzaamheden uit te voeren en het herstel is gebaseerd op levensduurverlenging. In 2023 is er € 13.000 gedoteerd aan de voorziening Daartegenover is een bedrag van € 182.000 aan onderhoudskosten ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening Baggeren

Op 25-10-2018 is het bagger beheerplan Stedelijk Water 2019-2026 en het bijbehorende kostendekkingsplan door de raad vastgesteld. In 2023 is € 84.000,- ten laste van de exploitatie toegevoegd. Er zijn gedurende het jaar geen kosten gemaakt die ten laste van de voorziening moeten worden gebracht.

Voorziening gebouwen/sportparken

Met het vaststellen van de begroting 2023 is voor de gebouwen en de sportparken een voorziening gevormd voor het groot onderhoud. Vanuit deze onderhoudsvoorziening kunnen de pieken in de onderhoudskosten gebouwen en sportparken worden opgevangen. Er is een inventarisatie gemaakt voor de geplande onderhoudswerkzaamheden bij de gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties, die in eigendom zijn van de gemeente. Dit alles is vastgelegd in een MJOP (meerjarenonderhoudsplan). Met de vorming van deze voorziening worden de kosten voor onderhoud over 10 jaar gelijkmatig uitgesmeerd. Het beginsaldo van de voorziening bestaat uit het resterende saldo van de reserves "onderhoud gebouwen" en "onderhoud sportparken" per 31 december 2022, gezamenlijk een bedrag van € 671.839. Hiervan is in deze jaarrekening een boeking gemaakt. Dit is nader toegelicht bij de verschillenanalyse bij programma 3 taakveld "Wonen en bouwen/exploitatie overige panden" en "mutaties in de reserves". De genoemde reserves kunnen worden opgeheven. Door het inbrengen van deze reserves hoeft er jaarlijks minder te worden toegevoegd aan de nieuwe voorziening. Op basis van het nieuwe MJOP bedraagt de jaarlijkse toevoeging vanaf 2023 aan de deze voorziening € 90.483 per jaar.

Egalisatie afval

In 2023 is er op de exploitatie voor afvalinzameling en -verwerking een positief resultaat van € 320.000 behaald. Dit bedrag is ter nadere besteding aan deze gemeentelijke taak toegevoegd aan de hiervoor gevormde voorziening.

Voorziening rioolonderhoud

Door de gemeenteraad is voor de periode 2020-2023 een verbreed gemeentelijk rioleringsplan vastgesteld. In het rioleringsplan wordt aangegeven hoe de gemeente invulling moet geven aan zijn wettelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater en hoe dit wordt bekostigd. In 2023 is een bedrag van € 302.000 aan de voorziening onttrokken.

Vaste schulden

Vaste schulden (rentetypische looptijd één jaar of langer)	31-12-2023	31-12-2022
Onderhandse leningen	14.500	5.000
Waarborgsommen	2	157
Totaal	14.502	5.157

In 2022 is bij de Nederlandse Waterschapsbank een langlopende geldlening van totaal € 25 mln met een jaarlijkse rente van 1,37% afgesloten. Deze zal in tranches worden opgenomen. De eerste tranche in 2022 bedroeg € 5 mln. De tranches 2 en 3, ieder €10 mln, komen respectievelijk in 2023 en 2024 beschikbaar. De totale looptijd van de lening is 50 jr. De rentelasten van deze lening bedragen over 2023 € 197.000.

Flottende passiva

Netto-flottende schulden (rentepijpische looptijd korter dan één jaar)	31-12-2023	31-12-2022
Banksaldi	-	-
Overige schulden	5.109	4.797
Totaal	5.109	4.797

De crediteuren waren medio maart 2024 grotendeels afgewikkeld.

Overlopende passiva	31-12-2023	31-12-2022
Nog te betalen bedragen	3.154	1.163
Vooruit ontvangen overheidsbijdragen	4.199	4.439
Overige vooruitontvangen bedragen	16	
Schulden faciliterend grondbeleid	203	154
Totaal	7.572	5.756

De nog te betalen bedragen betreft opgebouwde verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen. Medio maart 2024 was van de nog te betalen bedragen € 2.552.000 nog af te wikkelen. Hiervan heeft € 316.000,- betrekking op nog af wikkelen bedragen met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor opgenomen latente verplichtingen voor verhaalbare bijstand in het kader van de bbz-regeling ad € 149.000 en voor verhaalbare kredietverstrekking in het kader van de Tozo-regeling ad € 167.000. Daarnaast zijn er nog niet afgerekende verplichtingen jeugdzorg 2023 € 188.000, de afrekening met de Intergemeentelijke Sociale Dienst voor bijstandsverlening en organisatiekosten 2022/2023 van € 1.467.000 en te verwachten afrekening van de specifieke uitkeringen (spuk) OAB 2019-2022 € 45.000. Vooruit ontvangen overheidsbijdragen bestaan uit ontvangen uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, welke dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Het verloop van deze gelden in 2023 is als volgt:

Omschrijving	Saldo 31-12-2022	Corr.beginsaldo	Ontvangen bedrag (bij)	Besteding/ afrondding (af)	Saldo 31-12-2023
<i>Ontvangen van het Rijk:</i>					
Specifieke uitkering Onderwijsachterstandbeleid spaardeel 2019-2022	303			45	258
Specifieke uitkering Onderwijsachterstandbeleid 2023-2026 niet besteed 2023			109		109
Specifieke uitkering gedupeerden toeslagen problematiek	11				11
Minist.Infra & Waterstaat, spuk stim.verkeersveiligheidsmtrgln 20/21	391			391	-
Minist.Infra & Waterstaat, spuk stim.verkeersveiligheidsmtrgln 22/23	227				227
Minist.OCW, Spuk inhalen covid-19 gerelat.onderwijsvertragingen	159		81	20	220
Minist.I&W, Spuk tijd.impulsreg.klimaatadaptatie 2021-2027	366			201	165
Minist.I&W, Spuk tijd.impulsreg.klimaatadaptatie 2023-2027			1.438	526	912

Omschrijving	Saldo 31-12-2022	Corr.beginsaldo	Ontvangen bedrag (bij)	Besteding/ afronding (af)	Saldo 31-12-2023
Rijksdnt Ondernmd Ned., Spuk reductie energiegebruik won.	6				6
Minist.Sozawe, spuk Wet inburgering 2021	159		-43		116
Rijksdnt Ondernmd Ned., Spuk huisvest.aandachtsgroepen (wwstandpl.)	35				35
Minist. V en RO, Spuk aanpak energiearmoede 2021	511		147	12	646
Minist.Sozawe, spuk Onderwijsroute 2022	21	1			22
Minist.Langdurige Zorg & Sport, spuk IZA 2023-2026			12		12
RVO, spuk verduurzaming slecht geïsoleerde woningen 2023			765		765
Min. VWS, brede spuk GALA, niet besteed 2023			106		106
Min. Sozawe, Spuk Wet inburgering 2021 2023			252	86	166
Minist.OCW, Spuk subsidie lokale bibliotheekvoorziening			365		365
<i>Sub-totaal</i>	<i>2.189</i>				<i>4.141</i>
<i>Ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen:</i>					
Prov. N-B, Stimuleringsregeling goedkope koopwoningen (NL)	16			16	-
Prov. N-B, Subsidie Landschappen van Allure	2.100			2.100	-
VR Midden West Brabant, midd.contr.toegangsbewijzen	28				28
Waterkringwest, saldo baten lasten 2023	106			76	30
<i>Sub-totaal</i>	<i>2.250</i>				<i>58</i>
Totaal	4.439	1	3.232	3.473	4.199

De plannen waarbij de gemeente Steenbergem zelf geen actieve grondbeleid voert, maar waarbij het initiatief bij een andere marktpartij ligt (anterieure overeenkomsten) en die niet door de raad zijn vastgesteld worden als het om schulden gaat opgenomen onder de overlopende passiva. Er zijn de volgende schulden met betrekking tot faciliterend grondbeleidplannen:

Schulden faciliterend grondbeleid	Stand per 31-12-2023
Overeenkomsten:	
Westcreeke Dinteloord	-
Project Molenweg/Ravelijnstraat	12
Zonneveld de Eendracht	74
BP Hof van Engelbrecht	81
Van Heemskerckstraat/Karel Doormanstraat	25
Westerstraat 56 Dinteloord	11
Totaal schulden faciliterend grondbeleid	203

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Gegarandeerde geldleningen

De gewaarborgde geldleningen bedragen per 31 december 2023 € 1.581.000. Een overzicht van de gewaarborgde geldleningen luidt als volgt:

Organisatie	Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Gewaardborgd/garantiebedrag per 31 dec. 2023	Gewaardborgd/garantiebedrag per 31 dec. 2022
		x € 1.000		x € 1.000	x € 1.000
Stichting Tante Louise	Diverse projecten	3.491	100%	1.516	1.703
SC Welberg	Nieuwbouw kleedkamers/kantine sportpark	238	100%	42	44
Hypotheke gemeentepersoneel		239	100%	23	112
Totaal		3.968		1.581	1.859

Gegarandeerde geldleningen als achtervang

Naast de geldleningen waarvoor de gemeente volledig garant staat bij niet nakoming van de verplichtingen door de geldnemer, staat de gemeente nog indirect garant voor diverse door woningbouwinstellingen afgesloten geldleningen. Het gaat om leningen waarvoor het Waarborgfonds Sociale Woningbouw als eerste garant staat. Het risico dat de gemeente loopt bij de achtervang is vrijwel nihil. Van deze achtervang wordt pas gebruik gemaakt als het risicovermogen van het WSW daalt beneden de 25% van de gegarandeerde uitstaande schuldrestanten. In dat geval zullen het Rijk en de gemeenten (ieder 50%) het vermogen van het WSW aanvullen door het verstrekken van renteloze leningen tot die grens. De verdeling van 50% van de gemeenten wordt verder verdeeld. De helft komt ten laste van de gemeente met het project waarvoor het WSW heeft betaald, de andere helft wordt verdeeld via een omslagpercentage over de overige gemeenten naar rato van de restant schuld. Het leningbedrag waarbij de gemeente als achtervang geldt bedraagt per 31 december 2023 totaal € 31.187.000.

Niet opgenomen verlofdagen gemeentepersoneel / uitstaande tijd voor tijd uren

Het in de balans opnemen van verplichtingen van arbeidsgerelateerde kosten is volgens het BBV niet toegestaan.

Per balansdatum bestaat er een verplichting voor nog niet opgenomen verlofdagen en het uitstaande tijd voor tijd uren van het gemeentepersoneel van € 799.926.

Arrangementen jeugdhulp

De gemeente is per ultimo 2023 voor ca € 2.099.825 gebonden aan voorlopige verplichtingen uit contracten Jeugdzorg.

De regio Jeugdhulp West-Brabant West sluit met zorgaanbieders raamcontracten voor de inkoop van jeugdzorg. Met de raamcontracten zijn de algemene randvoorwaarden vastgelegd en krijgt de zorgaanbieder toegang tot de regio West-Brabant West. Met de zorgaanbieders worden door de gemeenten resultaatgerichte arrangementen gesloten, waarin - voor de intensiteiten Perspectief en Intensief en met ingang van 2018 voor hoogcomplex de intensiteiten A en B - twee door de zorgaanbieder te leveren prestaties zijn opgenomen:

- het opstellen van behandelplan en arrangement bij start zorg en
- het behalen van het resultaat bij einde zorg.

NB: Wanneer het resultaat bij einde zorg niet wordt behaald heeft de zorgaanbieder geen recht op het overeengekomen tarief. De gemeente toetst of het resultaat is behaald. Op basis van ervaringscijfers blijkt dat de succesfactor gemiddeld 92,7% belooft. Het arrangement is

juridisch het contract. In de arrangementen zijn geen afspraken opgenomen over looptijd van het zorgtraject. Het arrangementensysteem van de regio West-Brabant West werkt met Profiel Intensiteit Combinaties (PIC). Een PIC is een doelgroepomschrijving. Het profiel omschrijft de aard van het probleem en de intensiteit de zwaarte van het probleem. De diversiteit van zorg binnen een profiel intensiteit combinatie is groot en aan verandering onderhevig.

Het zorgtraject wordt beïnvloed door de bijdragen die de gemeente, het gezin en het netwerk kunnen leveren. Dat maakt het verloop en de doorlooptijd van ieder zorgtraject weer anders. Statistisch is aangetoond dat de doorlooptijd geen betrouwbare indicator vormt om de niet uit de balans blijvende voorlopige verplichting van de PIC's te kunnen bepalen. Dat betekent dat ten aanzien van de nog niet afgeronde zorgtrajecten de tweede 50% volledig wordt verantwoord bij einde zorg na het behalen van het resultaat.

Meerjarige inkoopcontracten van materieel belang

De gemeente is ultimo boekjaar voor circa € 6.864.165 gebonden aan meerjarige financiële verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen.

In artikel 53 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is onder a opgenomen dat de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden in de toelichting op de balans worden vermeld. Verder heeft de commissie BBV de stellige uitspraak gedaan dat meerjarige inkoopcontracten die zouden moeten voldoen aan Europese regels in de toelichting op de jaarrekening bij de "niet in de balans opgenomen verplichtingen" opgenomen moeten worden.

Voor de bepaling welke financiële verplichtingen moeten worden opgenomen, is aangesloten bij de drempelwaarde voor Europees aanbesteden voor diensten en leveringen voor 2023. Deze bedroeg € 215.000.

Overzicht gerealiseerde lasten en baten per taakveld

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	
Programma 1 Mens en samenleving				
0.10	Mutaties reserves	-	80.326	80.326
4.2	Onderwijshuisvesting	866.138	-	-866.138
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.502.431	464.325	-1.038.106
5.1	Sportbeleid en activering	672.612	423.573	-249.039
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.549.292	2.315.283	-234.009
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.697.931	47.188	-2.650.743
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.376.786	238.345	-1.138.441
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	6.531.945	-	-6.531.945
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	2.326.443	-	-2.326.443
6.73A	Pleegzorg	140.681	-	-140.681
6.73B	Gezinsgericht	1.261.205	-	-1.261.205
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	376.414	-	-376.414
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	159.128	-	-159.128
6.74C	Gesloten plaatsing	24.710	-	-24.710
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	29.178	-	-29.178
6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	33.855	-	-33.855
6.82A	Jeugdbescherming	283.252	-	-283.252
6.82B	Jeugdreclassering	70.435	-	-70.435
7.1	Volksgezondheid	1.203.298	67.040	-1.136.258
	Totaal programma 1	22.105.733	3.636.081	-18.469.652
2. Kunst en cultuur				
0.10	Mutaties reserves	-	45.087	45.087
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	158.706	12.363	-146.343
5.5	Cultureel erfgoed	163.384	-	-163.384
5.6	Media	530.985	116.721	-414.264
	Totaal programma 2	853.075	174.171	-678.904
3. Leefomgeving en duurzaamheid				
0.10	Mutaties reserves	40.868	2.052.371	2.011.503
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	130.676	-	-130.676
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.868.730	-	-1.868.730